

ДО

**КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

С Т А Н О В И Щ Е

НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

ПО конституционно дело № 24 от 1998 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Делото е образувано по искане на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционността на разпоредбата на чл. 50, т. 2 от Закона за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите /ЗЗРСИИ/ - обн., ДВ, бр. 112 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 110 от 1996 г. и бр. 123 от 1997 г.

Разпоредбата предвижда юридическите лица, извършващи застрахователна дейност, да внасят по фонд "Рехабилитация и социална интеграция" 1 на сто от внесените суми от собственици на моторни превозни средства по застраховка "Гражданска отговорност".

В искането се поддържа, че разпоредбата противоречи на чл. 60 от Конституцията, защото държавата няма право едностранно да задължава физически или юридически лица да заплащат вноски върху постъпления от развиваната правомерно от тях дейност във фондове на различни ведомства и органи на управления. Такава възможност Конституцията предвиждала само за данъците, в който смисъл е и Решение № 8 от 1997 г. по конституционно дело № 3 от 1997 г., на което главният прокурор се позовава.

Министерският съвет счита, че искането е неоснователно и следва да бъде отклонено по следните съображения:

Съгласно чл. 51 и 52 от Конституцията едни от основните права на гражданите са правото на социално подпомагане, гарантирана достъпна медицинска помощ и на безплатно ползване на медицинско обслужване при условия и по ред, определени със закон. Лицата с физически и психически увреждания се намират под особена закрила на държавата и обществото. Следователно конституционната норма предвижда особената закрила на

инвалидите да се поеме както от държавата, така и от обществото. Затова и ЗЗРСИИ, извеждайки на преден план правата на инвалидите, разпределя отговорността за това между членовете на обществото. За да гарантира пълноценното и равностойно участие на инвалидите в обществото, законодателят възлага конкретни задължения на държавата, държавните органи, общинските съвети, стопанските и обществени организации в страната и на самите инвалиди.

Министерският съвет изразява и поддържа становището, че на вноските, които застрахователите следва да правят в специалния фонд “Рехабилитация и социална интеграция”, не може и не бива да се гледа като на вид облагане и същите да бъдат третираны като скрити данъчни задължения. Едва ли някой възприема вноските по фонд “Обществено осигуряване” или тези по фонд “Професионална квалификация и безработица” като данъчни задължения. С оглед на това разбиране и нормата на чл. 60 от Конституцията е неотнормисима за тях. Така наречените нормативно установени вноски в специалните фондове, създадени за да гарантират основни права на гражданите, са установената от законодателя форма за участие на обществото в този процес.

Създавайки задължение за държавата да гарантира правото на особена закрила на лицата с физически и психически увреждания, Конституцията ѝ дава правна възможност да регулира обществените отношения в тази област. Това не би могло да стане без да се поемат задължения както от самата държава, така и от определена част от обществото. Отчитайки обществения интерес, законодателят е преценил, че част от застрахователите трябва да участват в осигуряването на рехабилитацията и социалната интеграция на инвалидите - застраховката “Гражданска отговорност” е задължителна за всички собственици, ползватели, държатели и упълномощени от тях водачи на моторни превозни средства, т. е. лицата, за които рискът да получат или да причинят трайни физически и психически увреждания е твърде голям. Характерът на тези увреждания налага продължителна медицинска, семейна и социална рехабилитация.

Освен това за нас е неприемлива застъпената в искането теза, че фондовете са “на различни ведомства и органи на управление”. С § 1, т. 11 от Допълнителните разпоредби на ЗУДБ е дефинирано, че “фонд” е финансово-правна форма, чрез която се регламентират извънбюджетните приходи и разходи на държавните органи и бюджетни организации и отношенията им с държавния бюджет във връзка със задачи от национален характер. И ако управлението на

средствата по фонда е възложено на съответен държавен орган като част от изпълнителната власт, това е формата тази власт да поеме отговорността за постигане на целите, за които е създаден фонда. Самите средства са предназначени само за инвалидите и се използват изключително за задоволяване на техните нужди.

Конституционният съд е приел в цитираното решение, че конституционна забрана за създаване на фондове няма, "стига те да набират средствата си по доброволен или вътрешноведомствен път". Всяко отклонение от това изискване води до противоречие на чл. 60 от Конституцията. Този извод би бил безспорен, ако вноските като източник на приходи на фонда безспорно носят характера на облагане. Само тогава разпоредбата на чл. 60 би била относима за случая.

С оглед на изложените по-горе съображения, моля да приемете, че искането на главния прокурор е неоснователно и да го отхвърлите.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Ivan Kostov
/Иван Костов/